

۱- ابن سینا برهان وجوب و امکان را نامیده بود.

« پاسخ »

ابن سینا برهان وجوب و امکان را برهان صدیقین نامیده بود.

۲- دستگاه فلسفی ملاصدرا روی دو اصل و بنا شده است.

« پاسخ »

دستگاه فلسفی ملاصدرا روی دو اصل اصالت وجود و تشکیک وجود بنا شده است.

۳- هر مفهومی برای به وجود آمدن، ابتدا باید پیدا کند.

« پاسخ »

هر مفهومی برای به وجود آمدن، ابتدا باید وجوب یا ضرورت پیدا کند.

۴- اگر سلب یک محمول از موضوعش محال باشد، آن رابطه است.

« پاسخ »

اگر سلب یک محمول از موضوعش محال باشد، آن رابطه وجوبی یا ضروری است.

۵- اگر بتوان محمولی را هم از موضوعی سلب کرد و هم بر آن حمل کرد، رابطه‌ی موضوع و محمول است.

« پاسخ »

اگر بتوان محمولی را هم از موضوعی سلب کرد و هم بر آن حمل کرد، رابطه‌ی موضوع و محمول امکانی است.

۶- ابن سینا برای تقسیم موجودات به واجب و ممکن، به شیء رجوع می‌کند.

« پاسخ »

ابن سینا برای تقسیم موجودات به واجب و ممکن، به ماهیت یا ذات شیء رجوع می‌کند.

۷- واجب‌الوجود بالغیر، همان است.

« پاسخ »

واجب‌الوجود بالغیر، همان ممکن‌الوجود بالذات است.

۸- مفهومی که ممکن‌الوجود بوده و واجب‌الوجود شده را چه می‌نامیم؟

« پاسخ »

این مفهوم ذاتاً ممکن‌الوجود است؛ اما توسط موجود دیگر واجب‌الوجود شده است. بنابراین، فلاسفه معتقدند: ممکن‌الوجودی که به وجود می‌آید، ممکن‌الوجود بالذات و واجب‌الوجود بالغير است.

۹- ممکن، واجب و ممتنع‌الوجود بودن مفاهیم زیر را مشخص کنید.

- (۱) جسمی که جرم ندارد. (۲) جسمی که بعد ندارد.
(۳) خدایی که شریک خداوند باشد. (۴) زمینی که مسطح نباشد.

« پاسخ »

واجب‌الوجود: هیچ کدام / ممکن‌الوجود: ۴ / ممتنع‌الوجود: ۳ و ۲ و ۱

۱۰- ممکن، واجب و ممتنع‌الوجود بودن مفاهیم زیر را مشخص کنید.

- (۱) دلفینی که در دریاچه است. (۲) پرنده‌ای که روی درخت نشسته است.
(۳) خشمی که منجر به قتل می‌شود. (۴) دایره‌ای که دو ضلع دارد.

« پاسخ »

واجب‌الوجود: هیچ کدام / ممکن‌الوجود: ۱ و ۲ و ۳ / ممتنع‌الوجود: ۴

۱۱- واجب، ممکن و ممتنع بودن حمل محمول بر موضوع را در قضایای زیر مشخص کنید.

- (۱) عدد یک بر دو بخش‌پذیر است. (۲) مستطیل از مربع بزرگ‌تر است.
(۳) مستطیل پنج‌ضلعی است. (۴) گیاه سبز رنگ است.
(۵) طوطی پستاندار است.

« پاسخ »

واجب: ندارد / ممکن: ۲ و ۴ / ممتنع: ۱ و ۳ و ۵

۱۲- واجب، ممکن و ممتنع بودن حمل محمول بر موضوع را در قضایای زیر مشخص کنید.

- (۱) کوه طلا از جنس طلا است. (۲) دریای جیوه از جنس جیوه است.
(۳) سیمرغ موجودی افسانه‌ای است. (۴) درخت کاج بلند است.
(۵) انسان خداپرست است.

« پاسخ »

واجب: ۱ و ۲ و ۳ / ممکن: ۴ و ۵ / ممتنع: ندارد

- ۱۳- واجب، ممکن و ممتنع بودن حمل محمول بر موضوع را در قضایای زیر مشخص کنید.
- (۱) مثلث دارای یک زاویه قائمه است.
- (۲) مربع دارای چهار زاویه قائمه است.
- (۳) مثلث سه ضلعی است.
- (۴) مربع سه ضلعی است.

« پاسخ »

واجب: ۲ و ۳ / ممکن: ۱ / ممتنع: ۴

۱۴- کدام گزینه صحیح است؟

- اگر ماهیتی را در نظر بگیریم اما آن را در جهان نیابیم، معلوم می‌شود که:
- (الف) این ماهیت ذاتاً نمی‌تواند موجود شود.
- (ب) این ماهیت هنوز از حالت امکانی خارج نشده است.
- (ج) علتی نیست که بتواند آن را به وجود بیاورد.

« پاسخ »

۱۵- آیا موجودات عالم را می‌توان به واجب و ممکن تقسیم کرد؟ اگر تقسیم به واجب و ممکن مناسب نیست، کدام تقسیم مناسب است؟

« پاسخ »

۱۶- رابطه‌ی وجود برای کدام یک از موضوعات زیر ضروری یا امکانی و یا امتناعی است؟

خداوند	انسان	شریک خداوند	آخرت	دریای جیوه	مستطیل	جمع شب و روز

« پاسخ »

۱۷- مفاهیم مرتبط با هم را مشخص کنید و با آن‌ها قضیه‌ی موجه یا سالبه بسازید. سپس، رابطه‌ی میان موضوع و محمول را از حیث وجوب، امکان و امتناع مشخص کنید.

- مثلث، جهان، مربع، فریاد، پیراهن حسن، عدد سه

- چهار ضلع، نابود، سه ضلع، آبی، بلند، زوج

« پاسخ »

۱۸- اگر وجود برای امری امتناع ذاتی داشته باشد، آیا آن امر می‌تواند از امتناع خارج گردد و موجود شود؟ چرا؟

« پاسخ »

۱۹- اگر وجود برای حقیقتی ضرورت ذاتی داشته باشد، آیا آن ذات می‌تواند موجود نشود؟ چرا؟

« پاسخ »

۲۰- اگر بخواهیم وجود را محمول موضوعات زیر قرار دهیم، به نظر شما رابطه‌ی میان وجود با این موضوعات، از نوع «ضرورت» خواهد بود یا «امکان» یا «امتناع»؟

الکتریسیته	انرژی	پرنده	روح	دریایی از جیوه	فرشتگان	شریک خدا	عدد بی‌نهایت	دیو	سرد شدن	سوختن	مهربانی	خاک

« پاسخ »

۲۱- در سه قضیه‌ی هندسی زیر، رابطه‌ی کدام موضوع با محمول خود واجب، کدام ممکن و کدام ممتنع است؟
 ۱- مجموع دو ضلع مثلث، بزرگ‌تر از ضلع سوم است.
 ۲- ارتفاع و میانه یکی است.
 ۳- مجموع زوایای مثلث سه قائمه است.

« پاسخ »

۲۲- برهان وجوب و امکان ابن‌سینا بر کدام اصل فلسفی استوار است؟
 (۱) واقعیتی هست. (۲) واجب‌الوجودی هست. (۳) ممکن‌الوجودی هست. (۴) ممتنع‌الوجود نیست.

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. پایه و اساس برهان ابن‌سینا این است که دست‌کم یک واقعیتی هست که حال یا واجب‌الوجود بالذات است یا واجب‌الوجود بالغير. پس اگر اصل وجود واقعیت را نپذیریم، این برهان معنا نخواهد داشت.

۲۳- درباره‌ی مفاهیم ممتنع‌الوجود می‌توان گفت:

- (۱) نه امکان‌وجود خارجی دارند و نه امکان وجود ذهنی
- (۲) ضرورت وجود ذهنی دارند و امتناع وجود خارجی
- (۳) وجود ذهنی‌شان ممکن، اما وجود واقعی‌شان محال است.
- (۴) وجود خارجی‌شان ممکن؛ اما وجود ذهنی‌شان ضرورت دارد.

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مفاهیم ممتنع‌الوجود به هیچ‌وجه امکان وجود خارجی ندارند؛ اما چون مفهوم‌اند، می‌توانند وجود ذهنی داشته باشند. البته این وجود ذهنی نیز فاقد ضرورت است.

- ۲۴- در فلسفه‌ی ابن‌سینا برابر است با در فلسفه‌ی ملاصدرا.
- (۱) واجب‌الوجود بالذات - وجود وابسته
(۲) واجب‌الوجود بالذات - وجود غیروابسته
(۳) وجود نیازمند - ممکن‌الوجود بالذات
(۴) ممکن‌الوجود بالذات - غنی بالذات

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. واجب‌الوجود بالذات در فلسفه‌ی ابن‌سینا، همان غنی بالذات و وجود غیروابسته در فلسفه‌ی ملاصدرا است.

- ۲۵- در کدام قضیه رابطه‌ی امتناعی برقرار است؟
- (۱) کوه طلا ممکن‌الوجود است.
(۲) مستطیل بی‌زاویه، ممتنع‌الوجود است.
(۳) دریای جیوه ممکن‌الوجود است.
(۴) گیاه دارای اراده، ممکن‌الوجود است.

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. رابطه‌ی امتناعی زمانی برقرار است که نتوانیم میان موضوع و محمول یک قضیه، ارتباطی برقرار کنیم و قضیه همواره کاذب باشد. بر این اساس، کوه طلا و دریای جیوه چون هر دو ممکن‌الوجودند، پس رابطه‌ی بین موضوع و محمول‌ها، وجوبی و ضروری است نه امتناعی (رد گزینه‌های ۱ و ۳) میان مستطیل بی‌زاویه و ممتنع‌الوجود نیز رابطه‌ی ضروری برقرار است؛ زیرا مستطیل نمی‌تواند بی‌زاویه باشد؛ پس وجود مستطیل بی‌زاویه نیز محال و ممتنع است؛ (رد گزینه‌ی ۲) اما وجود گیاه دارای اراده ممکن نیست؛ زیرا گیاه نمی‌تواند اراده داشته باشد؛ پس میان گیاه دارای اراده و «مکن‌الوجود» نمی‌توان ارتباطی برقرار کرد و این قضیه امتناعی است.

- ۲۶- در کدام قضیه، رابطه‌ی وجوبی برقرار است؟
- (۱) درخت ممکن‌الوجود بالذات است.
(۲) غول یک چشم، ممتنع‌الوجود است.
(۳) خداوند واجب‌الوجود بالغیر است.
(۴) انسان واجب‌الوجود بالذات است.

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. درخت قطعاً مفهومی ممکن‌الوجود بالذات است؛ پس رابطه‌ی موضوع و محمول در این قضیه وجوبی است؛ زیرا نمی‌توان گفت «درخت ممکن‌الوجود بالذات نیست».

- ۲۷- کدام گزینه، مفهوم رابطه‌ی وجوبی در یک قضیه را می‌رساند؟
- (۱) لاقتضاء بودن رابطه‌ی موضوع و محمول
(۲) ناگزیر بودن رابطه‌ی موضوع و محمول
(۳) نامشخص بودن صدق و کذب قضیه
(۴) قابلیت تصور سلب محمول از موضوع

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. وقتی رابطه‌ی موضوع و محمول قضیه وجوبی باشد، یعنی میان موضوع و محمول رابطه‌ای ناگزیر و ضروری برقرار است و محمول را نمی‌شود از موضوع سلب کرد. چنین قضیه‌ای همواره صادق خواهد بود.

۲۸- اگر بدانیم مفهومی وجود داشتن برایش توسط موجودی دیگر ضرورت یافته است، می‌توانیم نتیجه بگیریم که آن مفهوم بوده است.

- (۱) ذاتاً واجب (۲) ممکن‌الوجود بالغير (۳) ممتنع‌الوجود (۴) ذاتاً ممکن

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. وقتی یک مفهوم توسط موجود دیگری به ضرورت و وجوب رسیده، پس ذاتاً ممکن‌الوجود بوده است.

۲۹- وقتی می‌گوییم «موجودات جهان ممکن‌الوجود بالذاتند» کدام گزینه درباره‌ی آنها نادرست است؟

- (۱) توسط موجود دیگر ضرورت یافته‌اند. (۲) می‌توانسته‌اند هرگز به وجود نیایند. (۳) ممکن است وجودشان را از دست بدهند. (۴) همین که موجود شدند، وجوب یافتند.

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. وقتی موجودی ممکن‌الوجود بالذات باشد؛ یعنی می‌تواند از بین برود یا اصلاً هرگز به وجود نیاید؛ اما اگر وجود دارد؛ پس به وسیله‌ی موجود دیگری، وجود برایش ضرورت پیدا کرده و به وجود آمده است. علاوه بر این، ممکن‌الوجود، اول باید ضرورت و وجوب بیابد و سپس به وجود بیاید نه بالعکس.

۳۰- اگر مفهومی ممکن‌الوجود بالذات باشد، قطعاً

- (۱) واجب‌الوجود بالغير است. (۲) وجود و عدم برایش فرقی ندارد. (۳) هیچ‌گاه واجب نمی‌شود. (۴) امکان ماهوی نخواهد داشت.

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مفهومی که ممکن‌الوجود بالذات است، لزوماً واجب‌الوجود بالغير نیست؛ زیرا ممکن است هنوز موجود نشده باشد تا بگوییم به وجوب رسیده و واجب شده است. (رد گزینه‌ی ۱) این مفهوم وجود و عدم برایش فرقی ندارد و برای واجب شدن، نیازمند دیگری است (رد گزینه‌ی ۳)؛ زیرا در ذات خود تنها حالت امکان دارد که به آن امکان ماهوی گویند. (رد گزینه‌ی ۴)

۳۱- منظور حکما از «واجب‌الوجود بالذات» خواندن خداوند چیست؟

- (۱) ضروری دانستن هستی خداوند (۲) بدیهی دانستن وجود خداوند (۳) مطلق بودن وجود و هستی خداوند (۴) واقعیت داشتن وجود خداوند

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. حکما و فیلسوفان خداوند را واجب‌الوجود بالذات می‌دانند؛ زیرا اولاً وجود برای خداوند ضروری است و ثانیاً وجود او مستقل از دیگری است و این ضرورت از ناحیه‌ی غیر به دست نیامده است.

۳۲- محمول وجود برای مفهوم «فیل پروازکننده»

- (۱) گرچه ضرورت ندارد؛ ولی ممکن است.
 (۲) محمولی ضروری؛ اما از ناحیه‌ی غیر است.
 (۳) محال است و نمی‌تواند بر آن حمل شود.
 (۴) محمولی غیراحتمالی و ناممکن است.

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. درست است که فیل پرنده‌ای وجود ندارد؛ اما این مفهوم، ممکن‌الوجود بالذات است و می‌تواند از نظر عقلی، وجود داشته باشد. بنابراین، گرچه محمول وجود برایش ضرورت ندارد؛ اما ممتنع هم نیست.

۳۳- کدام مفهوم ممتنع‌الوجود نیست؟

- (۱) مربع پنج ضلعی
 (۲) قادر مطلق؛ اما دارای محدودیت
 (۳) ازدهای هفت‌سر
 (۴) انسان چهارضلعی

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ازدهای هفت‌سر گرچه موجودی خیالی است؛ اما عقلاً وجودش محال نیست. اما سایر مفاهیم، خودمتناقض‌اند؛ یعنی عقلاً نمی‌شود وجود آن‌ها را تصور کرد.

۳۴- مفهوم ممکن‌الوجود عبارت است از

- (۱) مفهومی که نمی‌تواند موجود باشد.
 (۲) هر موجودی که ممکن است وجود داشته باشد.
 (۳) موجودی که نمی‌تواند وجود نداشته باشد.
 (۴) مفهومی که می‌تواند وجود نداشته باشد.

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ممکن‌الوجود مفهومی است که هم می‌تواند وجود داشته باشد و هم می‌تواند وجود نداشته باشد.

۳۵- موجودی که وجود دارد، قطعاً است.

- (۱) واجب‌الوجود
 (۲) ممکن‌الوجود
 (۳) واجب‌الوجود بالذات
 (۴) ممکن‌الوجود بالذات

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. وقتی مفهومی موجود باشد، پس وجود برایش ضروری شده و قطعاً واجب‌الوجود است. حال یا واجب‌الوجود بالذات است یا واجب‌الوجود بالغير. پس این مفهوم دیگر ممکن نیست.

۳۶- کدام اصطلاح فلسفی در اصطلاح‌شناسی صدراییان جای ندارد؟

- (۱) غنی بالذات
 (۲) امکان ماهوی
 (۳) وابستگی وجودی
 (۴) فقر وجودی

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. امکان ماهوی با دستگاه فلسفی ملاصدرا هماهنگ نیست و او این نظریه را به نظریه‌ی فقر وجودی ارتقا داد.

۳۷- نسبت میان ممتنع‌الوجود به موجود و معدوم، به ترتیب چیست؟

- (۱) تباین - عموم و خصوص مطلق
(۲) عموم و خصوص مطلق - تساوی
(۳) تباین - عموم و خصوص من وجه
(۴) عموم و خصوص من وجه - عموم و خصوص مطلق

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. هیچ ممتنع‌الوجودی نمی‌تواند موجود باشد و هیچ موجودی ممتنع‌الوجود نیست؛ پس رابطه‌ی این دو تباین است. (رد گزینه‌های ۲ و ۴) از طرف دیگر، برخی معدوم‌ها ممکن‌الوجودند و برخی از آنها ممتنع‌الوجود. پس هر ممتنع‌الوجودی معدوم است؛ اما برخی معدوم‌ها ممتنع‌الوجود نیستند؛ بنابراین رابطه‌ی این دو، عموم و خصوص مطلق است.

۳۸- کدام فیلسوف از برهان وجوب و امکان ابن‌سینا استفاده نکرده است؟

- (۱) فارابی
(۲) بهمنیار
(۳) خواجه‌نصیر
(۴) میرداماد

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. فارابی، پیش از ابن‌سینا می‌زیست و نمی‌توانسته از برهان ابن‌سینا استفاده کرده باشد.

۳۹- نسبت مفاهیم «معدوم» و «ممکن‌الوجود» چیست؟

- (۱) عموم و خصوص من وجه
(۲) عموم و خصوص مطلق
(۳) تساوی
(۴) تباین

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. برخی مفاهیم معدوم، ممکن‌الوجودند و برخی مفاهیم معدوم، ممکن‌الوجود نیستند (بلکه ممتنع‌الوجودند) از طرف دیگر، برخی مفاهیم ممکن‌الوجود، معدومند و برخی نیز معدوم نیستند؛ بنابراین، نسبت میان ممکن‌الوجود و معدوم، عموم و خصوص من وجه است.

۴۰- اگر مفهوم در واقعیت وجود نداشته باشد، آن‌گاه

- (۱) شاید واجب‌الوجود باشد.
(۲) قطعاً ممکن‌الوجود است.
(۳) قطعاً ممتنع‌الوجود است.
(۴) شاید ممکن‌الوجود باشد.

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مفهومی که در واقعیت وجود ندارد، یا ممکن‌الوجودی است که هنوز به وجوب نرسیده و موجود نشده یا ممتنع‌الوجودی است که هیچ‌گاه به وجود نخواهد آمد. پس شاید ممکن‌الوجود باشد و شاید ممتنع‌الوجود باشد.

۴۱- میان واجب‌الوجود بالغير و ممكن‌الوجود بالذات کدام نسبت از نسبت‌های چهارگانه برقرار است؟

- (۱) تساوی
(۳) تباین
(۲) عموم و خصوص من وجه
(۴) عموم و خصوص مطلق

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. شاید به نظر بیاید میان ممكن‌الوجود بالذات و واجب‌الوجود بالغير، نسبت تساوی برقرار است؛ اما این‌گونه نیست. دقت کنید که ممكن‌الوجود بالذات شامل مفاهیمی است که هم موجود شده‌اند و هم معدومند؛ اما واجب‌الوجود بالغير موجوداتی‌اند که در واقعیت هستی و وجود دارند؛ بنابراین، گرچه هر واجب‌الوجود بالغير، ممكن‌الوجود بالذات است؛ اما هر ممكن‌الوجود بالذاتی لزوماً موجود نیست تا واجب‌الوجود بالغير باشد؛ بنابراین، نسبت این دو عموم و خصوص مطلق است.

۴۲- از نظر ابن‌سینا، واقعیات جهان تقسیم می‌شوند به و

- (۱) واجب‌الوجود بالذات - ممكن‌الوجود بالغير
(۳) ممكن‌الوجود بالغير - واجب‌الوجود بالذات
(۲) واجب‌الوجود بالغير - ممكن‌الوجود بالذات
(۴) واجب‌الوجود بالغير - واجب‌الوجود بالذات

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. از نظر ابن‌سینا، واقعیات‌های عالم هستی دو دسته‌اند: ممكن‌الوجود بالذات (واجب‌الوجود بالغير) و واجب‌الوجود بالذات.

۴۳- کدام گزینه درباره‌ی اشیای پیرامونی ما در عالم، درست است؟

- (۱) نبودنشان محال است.
(۳) نبودنشان ممكن است.
(۲) بودنشان ضروری است.
(۴) بودنشان وجوبی است.

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. تمامی اشیای جهان، ممکناتی هستند که نه بودنشان ضروری است و نه نبودنشان. به عبارت دیگر، این اشیای هم می‌توانند باشند و هم نباشند. بنابراین، نبودنشان هم ممكن است.

۴۴- رابطه‌ی امکانی میان موضوع و محمول زمانی است که:

- (۱) عقل خلاف آن را قبول نمی‌کند.
(۳) عقل فقط خلاف آن را می‌پذیرد.
(۲) عقل نه ناگزیر از قبول آن و نه نفی آن است.
(۴) عقل ناگزیر از قبول و نفی خلاف آن است.

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. رابطه‌ی امکانی میان موضوع و محمول زمانی است که بر اساس عقل هم رابطه را می‌توان نفی کرد و هم تأیید؛ یعنی درستی و نادرستی قضیه به عالم واقع برمی‌گردد و فقط عقلی نمی‌توان رابطه‌ی موضوع و محمول را نفی یا تأیید کرد.

- ۴۵- در کدام حالت، رابطه‌ی موضوع و محمول ضروری خواهد بود؟
- (۱) با سلب محمول از موضوع، ماهیت موضوع زیر سؤال برود.
 - (۲) موضوع قضیه یک ماهیت ولی محمول آن، «وجود» باشد.
 - (۳) موضوع قضیه، مفهومی باشد که در واقعیت وجود دارد.
 - (۴) محمول قضیه نشان‌دهنده‌ی وجود خارجی یک مفهوم باشد.

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. رابطه‌ی ضروری میان موضوع و محمول لزوماً به وجود یک مفهوم اشاره نمی‌کند. برای مثال، در قضیه‌ی «انسان حیوان ناطق است». نیز رابطه‌ی موضوع و محمول ضروری است. (رد گزینه‌ی ۱) علاوه بر این، لزوماً هر قضیه‌ای که به وجود یک مفهوم اشاره کند نیز رابطه‌ی ضروری نیست؛ زیرا ممکن است آن مفهوم اصلاً وجود خارجی نداشته باشد. (رد گزینه‌ی ۴) در ضمن، اگر موضوع قضیه یک موجود واقعی باشد، باز هم باید بینیم محمول قضیه چیست و آیا با موضوع رابطه‌ی ضروری دارد یا خیر (رد گزینه‌ی ۳) رابطه‌ی ضروری میان موضوع و محمول زمانی است که امکان سلب محمول از موضوع وجود نداشته باشد؛ برای مثال، در قضیه‌ی «انسان ناطق است». نمی‌توان محمول «ناطق» را از انسان سلب کرد و موضوع یعنی «انسان» هم‌چنان انسان باشد؛ زیرا «ناطق» جزئی از مفهوم «انسان» است.

- ۴۶- برهان وجوب و امکان در صدد اثبات کدام موجود است؟

- (۱) واجب‌الوجود بالغير (۲) واجب‌الوجود بالذات (۳) ممکن‌الوجود بالذات (۴) غنی بالذات

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. برهان وجوب و امکان در صدد اثبات خداوند به عنوان واجب‌الوجود بالذات است که تمامی ممکنات جهان از آن نشئت می‌گیرند.

- ۴۷- کدام فیلسوف قائل به امکان ماهوی نیست؟

- (۱) ملاصدرا (۲) بهمنیار (۳) ابن‌سینا (۴) خواجه نصیر

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. دستگاه فلسفی ملاصدرا به واقعیت و وجود رجوع می‌کند نه مفهوم و ماهیت. به همین دلیل به جای نظریه‌ی امکان ماهوی، از امکان فقری و فقر وجود بحث می‌کند.

- ۴۸- ابن‌سینا به برهان وجوب و امکان نام را داده بود.

- (۱) صدیقین (۲) امکان ماهوی (۳) امکان فقری (۴) فقر وجودی

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ابن‌سینا با الهام از قرآن نام برهان خویش را برهان صدیقین نهاده بود.

۴۹- براساس اصطلاحات ابن سینا، موجودی را که توسط موجود دیگری ضرورت پیدا کرده باید نامید.
(۱) ممکن الوجود بالذات (۲) واجب الوجود بالذات (۳) ممتنع الوجود (۴) واجب الوجود بالغير

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. از آنجایی که درباره‌ی موجودی صحبت می‌کنیم که وجود و وجوب دارد، پس دیگر نباید از ممکن الوجود بودنش حرف بزنیم، بلکه باید از واجب الوجود بودنش سخن بگوییم و چون این موجود توسط موجود دیگری وجوب و وجود یافته است، پس واجب الوجود بالغير است.

۵۰- موجودات جهان هستی، چون ذاتاً هستند، برای موجود بودن ابتدا باید بیابند.
(۱) واجب - وجود (۲) ممکن - وجود (۳) ممتنع - ضرورت (۴) ممکن - وجوب

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. موجودات جهان هستی، چون ذاتاً ممکن‌اند، برای موجود بودن ابتدا باید ضرورت یا وجوب پیدا کنند.